

21.11.2013

Genowefa Iwanek - poetka z Żywieccyzny.

---

autor: Twórcy Ludowi

Genowefa Iwanek jest jedną z najbardziej znanych poetek ludowych i gawędziarek na Żywiecczyźnie. Od roku 2009 jest członkiem Stowarzyszenia Twórców Ludowych. W 2013 roku obchodzi jubileusz dwudziestopięciolecia twórczości literackiej.

Genowefa Iwanek urodziła się w roku 1937 w Pietrzykowicach, w powiecie żywieckim, tam w domu babci Franciszki Suchanek spędziła dzieciństwo, ukończyła miejscową szkołę podstawową, tam założyła rodzinę, wychowywała troje dzieci, pracowała z mężem w gospodarstwie i do dzisiaj mieszka ze swoją rodziną. W wieku 16 lat podjęła pracę w Bielskich Zakładach Włókienniczych, następnie zatrudniła się jako suwnicowa w Zakładach Urządzeń Technicznych „Befared” w Bielsku-Białej.

W 1969 r. uległa ciężkiemu wypadkowi. Trudny okres choroby, długiego pobytu w szpitalu, rekonwalescencji, kłopotów dnia codziennego przywołał wspomnienia z dzieciństwa, obraz opiekuńczej babci i przypomniał jej opowieści. Te okoliczności skłoniły Genowefę Iwanek do opisanie swoich przeżyć, wyrażenia najbardziej osobistych myśli.

Wtedy powstały jej pierwsze wiersze „Nie chce umierać zima” i „Przyjmij mnie ziemi”. W 1983 r. przestała pracować zawodowo, przeszła na rentę inwalidzką, mając więcej czasu dla siebie, zaczęła pisać.

W roku 1988 została przyjęta w poczet członków Grupy Literackiej „Gronie” im. E. Zegadłowicza, działającej przy Towarzystwie Miłośników Ziemi Żywieckiej w Żywcu. Znalazła się w koleżeńskej grupie osób o podobnych zainteresowaniach literackich, wspomagających się w działalności twórczej. Zaczęła publikować swoje wiersze w zbiorowych tomikach „Groniarzy”, w „Karcie Groni” i na łamach „Gazety Żywieckiej”.

Najczęściej podkreślanym atutem twórczości literackiej Genowefy Iwanek jest przede wszystkim proza pisana gwara, do której autorka czerpie tematy z tradycji lokalnej i rodzinnej (opartej m.in. na wspomnieniach opowiadań babci, których słuchała w dzieciństwie, wieczorami w okresie jesieni i zimy, gdy było mniej pracy w gospodarstwie). Jej utwory cechuje sprawnie prowadzona fabuła, dominują w nich motywy demoniczne, nieobca jest im również pewna anegdotyczność.

W wierszach dominują przekazy treści religijnych, patriotycznych, najgłębszych przeżyć osobistych poetki; są to utwory przejrzyste myślowo i „proste” artystycznie, nacechowane szczerością i uczuciowością, mówiące o pięknie Beskidów, jej ziemi ojczystej.

Genowefa Iwanek posiada w swoim dorobku dwa indywidualne tomiki „Wybór wierszy” z 2003 r. i „Wiersze” z 2010 r. wydane przez Gminny Ośrodek Kultury w Łodygowicach.

W środowisku Grupy Literackiej „Gronie” zetknęła się z twórczością gawędziarzy ludowych, którzy tak bardzo ją zafascynowali, że postanowiła zostać jedną z nich. Zaczęła przypominać sobie i notować

opowieści babci. Z pomocą Walerii Prochownik, opracowała te opowiadania tak, aby mogła z nimi występować. Jako gawędziarka zadebiutowała w roku 1997 na „Sabałowych Bajaniach” w Bukowinie Tatrzańskiej (zajęła wtedy trzecie miejsce – później jeszcze wiele razy tam występowała, otrzymując nagrody i wyróżnienia).

W 2003 roku staraniem Gminnego Ośrodka Kultury w Łodygowicach ukazał się drukiem zbiór utworów prozatorskich G. Iwanek „Pietrzykowskie Gawędy”. Wiele publikowała w regionalnej prasie, w „Kalendarzu Żywieckim” oraz „Twórczości Ludowej”.

Sukcesy odnotowała również w Przeglądach Zespołów Kolędniczych i Obrzędowych w Pietrzykowicach (w 1998, 2000 r.), w „Posiadach Gawędziarskich” w Suchej Beskidzkiej (w 1997 i 1998 r.), w Powiatowej „Przeglądacze” Gawędziarzy, Instrumentalistów i Śpiewaków Ludowych w Żywcu (w 2000 r.), w Konkursie Literackim „Piykno jest nasa ziymia zywiecko” w Milówce (w 2007 r.) oraz w Konkursie „Łowiecki Beskidzkie” w Żywcu.

Za swoją działalność literacką otrzymała medal z okazji 50-lecia Towarzystwa Miłośników Ziemi Żywieckiej. W 2005 roku została nagrodzona medalem „Za zasługi dla Miasta Żywca”.

Ogólnopolskim Konkursie im. Jana Pocka otrzymała dwukrotnie II nagrodę w kategorii prozy ludowej (w 2007 i 2008 r.). Jest członkinią Koła Gospodyń Wiejskich w Pietrzykowicach i Łodygowicach. Wniosła duży wkład w kultywowanie tradycji regionu beskidzkiego, biorąc udział w warsztatach i w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, podczas których z prawdziwą pasją i zaangażowaniem przekazuje wiedzę o tradycjach Żywiecczyzny.

Laureatka nagrody im. Oskara Kolberga "Za zasługi dla kultury ludowej" w 2013 r.